

חינוך הכשר

החינוך והמחנך

לזכות המנדבים שיחיו
זכות הפצת מעיינות החסידות וחיזוק אנ"ש
יעמוד להם ולבני ביתם בכל המצטרך להם בגשמיות וברוחניות

ולזכות הרה"ח ר' יוסף חיים הכהן שי' ראזענפעלד
מנהל אהלי תורה – מוסד חינוך על טהרת הקודש
זכות חינוך ילדי ישראל על טהרת הקודש יעמוד לו ולב"ב
ויאריך ימים על ממלכתו מתוך בריאות איתנה
וכל טוב גשמי ורוחני

347.471.1770

info@merkazanash.com

www.merkazanash.com

478 Albany Ave. Suite 11, Brooklyn NY 11203

החינוך

מה שמכניסים לראש צריך השגחה

אג"ק ח"ד ע' רכז (מכל'ת תקנח)

וידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר בשנים הראשונות לבואו לכאן, "עס איז דא השגחה אויף וואס מען לייגט אין די טעפלאך, פארוואס איז ניטא קיין השגחה וואס לייגט מען אין די קעפלאך"?!

"החינוך וההדרכה בעם ישראל הוא דבר דתי, ולא ענין של חכמה כמו אצל שאר העמים"

קונטרס ומעיין ע' 44

החינוך וההדרכה בעם ישראל הוא דבר דתי, ולא ענין של חכמה כמו אצל שאר העמים. אנחנו בני ישראל מחוייבים לחנך ולהדריך את ילדינו רק ע"פ אותה ההוראה הכתובה בספר חוקי אלקים אשר ה' אלקינו נתן לנו בסיני, ואותה קיימו אבות אבותינו ואבותינו במסירת נפשם, ואותה נקיים אנחנו באותו החום אשר קיימו אבותינו...

"פון גוי'שקייט קען קיין אידישקייט ניט ארויסקומען"

ש"פ תרומה תשמ"א - שיחור"ק תשמ"א ח"ב ע' 416

וואס עס זיינען דא רבנים הידועים, וואס אנשטאט דעם אז עס זאל זיין "בקעה מצא וגדר בה גדר" - איז בשעת "בקעה מצא" זיינען זיי נאך מער פורץ גדר, ווארום זיי טענה'ן אז דאס איז די וועג דורך וועלכע מ'וועט צוציען נאך אידן, זיי זאלן דערגרייכן נאך טיפער אין אידישקייט...

איז דער ענטפער אויף דעם: עס איז ניט דיין שכר און ניט דיין הפסד! נאר אזוי זאגט תורה, און אט-דאס דארפסטו איבערגעבן, און אן קיין פשרות, ווארום פון גוי'שקייט קען קיין אידישקייט ניט ארויסקומען.

מחפשים דרכים "חדשים" ואינם רוצים לנסות הדרך הישנה שהצליחה

שיחור"ק תשל"א ח"א ע' 258

וואס דערפון קומען ארויס די אלע בלבולים, אז מ'זוכט וועגן, וואס מ'דארף פאריכטן, און וואס מ'דארף מוסיף זיין, וכאמור, זוכט מען אלע ערליי "נייע" וועגן, וואס מ'האט זיי שוין אויסגעפרוואוט מיט א דור פריער, און עס האט זיך אויסגעלאזט, אז ניט נאר האט עס ניט געבראכט קיין תועלת, נאר עס האט געבראכט א היזק, און מ'וויל ניט אויספרוואון דעם אלטן אויסגעפרוואוטן וועג וואס האט אויפגעשטעלט "ישובו של עולם", און מ'האט אויפגעשטעלט א פאלק וואס איז דורכגעגאנגען מתוך אחוה - ניט קוקנדיק אויף "אין דעותיהם שוות"...

דוקא הלימוד באופן הישן מביא הצלחה

שיחור"ק תשכ"ט ח"א ע' 48

ווי כ"ק מו"ח האט אמאל גערעדט ווי ווייט עס דארף זיין נוגע די שיטה פון לערנען דעם א"ב מיט נקודות, אז מען דארף לערנען באזונדער אל"ף, און דערנאך די נקודות, וואס מען פאנגט אן מיט א קמ"ץ.

ניט ווי די משכילים האבן געוואלט בייטן, עס זאל נעמען א קיצור זמן, און האט דעמאלט גערעדט וועגן די קדושת האותיות, אז דוקא בשעת מען לערנט באופן כזה קומט צו במוחש דער ענין פון יראת שמים.

וזמן שלפני משיח וואס דעמאלט ווערט דאך אלץ נתברר און נתלבן, זיינען די חכמי הפעדעגאגיע איצטער צוגעקומען להאמת, אז דוקא באופן זה ווי מען האט אמאל געלערנט איז פאראן א הצלחה וכו', אעפ"י אז באופן אחר קאן זיין א קיצור בזמן.

”ברור הדבר שבאם רק ישתמשו כראוי באופן ההוראה .. מתאים להוראות תורתנו הק’ – יצליחו”

אג”ק חכ”ו ע’ רל”ד (מכ’ ט’תשעג)

ב”ה, י”ז חשון, תש”ל

ברוקלין, נ.י.

מר חיים שי’ צורי’

נתני’, עמק חפר 4

שלום וברכה!

בהוראת כ”ק אדמו”ר שליט”א הנני לאשר בזה קבלת מכתבו מיום ד’ בתשרי, ואתו הסליחה בעד העיכוב מרוב הטרדות ובפרט ימי החגים שבינתיים.

ובמענה למה שכותב בנוגע ללימוד הא”ב בשיטה המסורתית, ובלשונו ”שיטה שהיתה מקובלת בחדר”, הנה ראשית כל יש לחלק בזה שני ענינים:

הא’ (השיטה עצמה, היינו ללמד את הילדים את הא”ב בקריאת שם האותיות, אלף בית, וכו’ לפי הסדר, מוקדם ומאוחר, וגם לימוד התנועות כך, בשמותיהן ובצירופן עם האותיות בסדר מסודר.

הב’) אופן ההוראה בשיטה זו, זאת אומרת המתודיקה, שזוהי חכמה מיוחדת. שהרי צריך לדעת **איך** להשתמש בשיטה אפילו הטובה ביותר. שהרי שנים משתמשים בשיטה מסויימת ואחד מצליח והשני לא, או פחות. וכשרואים שאין מצליח בשיטה מסויימת אין לדון מזה על עצם השיטה, כי צריך לקבוע אם יודע הוא כיצד להשתמש בשיטה זו ועושה כן.

והנה בנוגע לסעיף א’ – יסוד הדבר ללמד על פי סדר הא”ב וכו’ יסודותו בהררי קודש כידוע ומפורסם, ואין כאן המקום להאריך בזה, ובדאי יוכל למצוא כל המקורות לזה. ולא רק שאין רשאים לוותר על שיטה זו, אלא כל הפוגע בזה פוגע הרבה בהשרשת רגש הקדושה בנפש הילד.

ולכן אפילו אם תמצא לומר (שבאמת אין המציאות כן) שהלימוד באופן האמור לא כל כך מעניין וכו’ לגבי שיטות חדישות, אין זה מצדיק את הנסיגה מהשיטה המקודשת ולנקוט בשיטה חדישה ששכרה יוצא בהפסדה.

אבל באמת, אם מתבוננים בדברי חכמינו ז"ל אסתכל באורייתא וברא עלמא ודרכי דרכי נועם, ברור הדבר שבאם רק ישתמשו כראוי באופן ההוראה של הא"ב מתאים להוראות תורתנו הק' יצליחו לא רק בעניני הקדושה הקשורים בשיטה האמורה אלא גם פשוט בעצם הלימוד והתקדמות הילד. וראינו גם מן הנסיון, אשר המורים שהתמחו בידעת דרכי ואופני הלימוד של התחלת הקריאה, נוכחו לדעת שדוקא הלימוד בשיטה זו הוא הכי מוצלח. ולדוגמא, יודעים לי כמה מוסדות להכשרת מורים באירופה ובארצות הברית, אשר בלימוד המתודיקה להתחלת קריאה ביכרו את לימוד הא"ב כפי המסורה על כל שיטות אחרות, אלא שכמובן שהשיטה עצמה צריכה לימוד כיצד להשתמש בה.

ולאור הנ"ל, לא רק שאין להחליף את השיטה, אלא שיש לעודד את המורים המשתמשים בה, ואלה שמשום מה מתקשים בה, יש להפנותם למומחים אשר נוסף ליראת שמים שלהם בקיאים הם בהדרכת מורים אלו כיצד ללמד את תלמידיהם באופן הכי טוב על פי שיטה הנ"ל.

ובטוחים אנו בכ"מ, בתור מזריך פדגוגי מטעם משרד החינוך בבתי ספר דתיים, שיתבונן ויתוודע יותר בכל הנ"ל, ויעזור גם בעצמו ככל האפשר בזה, ויהי מן המזכים את הרבים, אשר זכותו גדולה מאד וקיימת לנצח.

תשואות חן על התעניינותו במוסדות חב"ד.

בתקווה להתבשר טוב ובברכת כט"ס,

הרב ח.מ.א. חדקוב

ללמוד בדיוק כמו שלמדו פעם

ספר השיחות תרפ"ח-תרצ"א ע' 159

עס איז אויפגעשטאנען א דור וואס ווילן בא אידן אויסרייסן די קדושת האותיות און קדושת הנקודות, זיי מאכן זיך פאר אוהבי ישראל, בעלי טובה'ניקעס זיי זוכן די טובה פון די קינדער, אבער מיט דעם ווילן זיי אויסרייסן בא אידן ח"ו די הייליגקייט פון אותיות און נקודות.

איך זאג אייך אידן אז זיי זיינען אייערער גרעסטע שונאים, זיי מאכן ר"ל די קינדער פאר אפיקורסים, דער אויבערשטער ברוך הוא זאל געבן אלע אידן לאנגע געזונטע יארן, אריכות ימים ושנים אבער מיא לעבט ניט אייביק, פון אזעלכע קינדער וועט ח"ו קיין קדישים ניט זיין.

אידן געדענקט גוט אז אין דעם חדר און אין דעם חינוך אין דעם היינט אפ אייער גאנצער לעבן אז דער קינד זאל בלייבן א איד...

די גמרא דערציילט אונז אז ינאי המלך האט געזאגט לדבית'י זאלסט ניט מורא האבן ניט פאר די בני תורה (הגם זיי זיינען געווען זיינע אומפריינד) און ניט פאר די פרייע, נאר מורא האבען דארף מען פאר די צבועים, די גיפארבעטע, וואס מיט זייערע רייד (און אמאל אויך אפילו מיט זייער אופפיהרען) זיינען זיי פון אויסווייניק גלייך צו די בעלי תורה, אבער דער אינוועניק זייערער איז א שלעכטער.

איז א איד האט גיהערט אזא מאמר האט ער געוואוסט אז עס איז דא אזעלכע וואס פון דרויסן וואיין זיי אויס גאנץ פרום און זיינען בעלי תורה און ריידן גוטע רייד און שטעלן דאס איין אין קלוגע ווערטער זיי זאגן אז זיי מיינען נאר די טובה פון די קינדער, אז זיי זאלן קאנען בעסער, און עס זאל זיי זיין גרינגער, זאל מען לערנען בא אידן להבדיל ווי מיא לערנט בא אלע פעלקער, וואס דארף מען לערנען קמץ אלף וכו' ווי פארציטיקע אידן האבן גילערנט. מיט די גוטע רייד ווילן זיי, ח"ו וח"ו עוקר מן השרש זיין ה' לא תהי' די מנהגים פון די פארציטיקע אידן...

הדרך היחיד להציל הילדים הוא לאבד את ה"עבודה זרה" ואידיאלים זרים

אג"ק חכ"ו ע' שסב (ט'תתעח)

דער יום טוב פסח, וואס ווערט אזוי גערופן אויפן נאמען פון **קרבת פסח**, אונטערשטרייכט די העכסטע וויכטיקייט פון חינוך – דערציאונג פון אידישע קינדער. אייגענטלעך איז איינער פון די גרונדשטריקען פון דעם גאנצן סדר-של-פסח דער חינוך פון קינדער, פון יעדן קינד, פון אלע קינדער – ווי דאס ווערט ארויסגעבראכט אויך אין דער הגדה (כאן הבן שואל, כנגד **ארבעה** בנים דברה תורה, והגדת לבנך וכו').

אבער דער ענין פון **קרבת פסח** אונטערשטרייכט אין א גאר בולט'ן אופן ווי ווייט אידישע דערציאונג פון קינדער רירט אן ניט נאר די קינדער, נאר אויך די עלטערן: אויב די עלטערן האבן ניט דערפילט זייער פליכט צו זייער קינד און האבן אים ניט אריינגעפירט אין דעם אייביגען בונד מיט דעם אויבערשטן, און אין אן אופן וואס בלייבט איינגעקריצט ניט נאר אין דער נשמה נאר אויך אין גוף (והיתה בריתי **בבשרכם** לברית עולם), דאן איז ניט נאר וואס זיי בארויבן ר"ל זייער קינד פון דעם ברית עולם מיט דעם אויבערשטן און פון די ברכות וועלכע זיינען פארבונדן מיט דעם ברית עולם (און מיט דעם קרבן פסח), נאר אויך די עלטערן פארלירן די מעגלעכקייט צו ברענגען דעם קרבן פסח מיט אלע ענינים און ברכות וועלכע זיינען פארבונדן דערמיט. ובפרט די דערמאנונג און דערוועקונג פון "פסח הוא לה". ופסחת עליכם" – אז דער אויבערשטער האט רחמנות אויף אייך און אפילו ווען אין וועלט פאסירן אומגעוואונשענע זאכן – סיי בגשמיות סיי ברוחניות – "שפרינגט" דאס אייך אריבער.

ווען די אידן זיינען געווען אין מצרים, האט דער קרבן פסח באווארענט, אז דער "משחית" (מגיפה) זאל ניט אריינטרעטן אין א אידישע הויז צו זוכן קרבנות. עס האט זיך געהאנדעלט וועגן באשיצן די בכורים.

אין אונזער צייט, ווען אידן **אומעטום**, געפינען זיך אין גלות, א גלות בגשמיות און א גלות ברוחניות – האבן א טייל עלטערן ליידער פארנאכלעסיגט דעם ענין פון קרבן פסח, ווי ערקלערט אין תורה דער אינהאלט פון דעם קרבן: משכו וקחו לכם צאן – משכו ידיכם מעבודה זרה והדבקו במצוה (גייט אוועק פון די פרעמדע געטער (אידעאלן) און באהעפטטיגט זיך אין מצוות) און דער משחית געפינט אן אפענע טיר צו די דאזיגע הייער און זעט אראפצופירן פון ריכטיגען וועג, ר"ל, אן אונטערשייד צי דאס זיינען בכורים אדער ניט, אינגלעך אדער מיידלעך. די מגיפה האט זיך אויסגעשפרייט אין פיל אידישע הייער ר"ל.

און דאס איז א פועל-יוצא דערפון וואס א טייל עלטערן זיינען נאך אליין ניט אוועקגעגאנגען פון די פרעמדע (און פיינטליכע צו אמת'ר אידישקייט) אידעאלן און א טייל פון די וואס זיי אליין זיינען מקיים דעם "משכו וקחו" – האבן זיי אבער אראפגעווארפן פון זיך דעם יאך און אחריות צו זען אז זייערע קינדער זאלן פון קינדווייז אויף דערצויגן ווערן אין דעם דרך פון אמת'ר אידישקייט, דער דרך פון תורה און מצוות. די טרויעריגע און טראגישע פאלגען פון אזא צוגאנג דארף מען היינט ווייט ניט זוכן, טרויעריגע און טראגישע פאלגען ניט נאר פאר די פארנאכלעסיגע קינדער, נאר אויך פאר די עלטערן וואס האבן זיי פארנאכלעסיגט.

דער יום טוב פסח, און ספעציעל דער ענין פון קרבן פסח, דערמאנט מיט דער גרעסטער הדגשה, אז אויב אידן ווילן אז זיי און זייערע קינדער זאלן געניסן פון דעם "ופסחתי עליכם" און, אין אלגעמיין, פון "זמן חירותנו" – צו באפרייען זיך פון אלע אומגעוואונשענע און שעדלעכע זאכן, אינערלעכע (נאטירלעכע נייגונגען וכו') און נאך מער – פון די שעדלעכע השפעות פון דרויסן, אין א צייט ווען דער משחית דרייט זיך ארום אין גאס און אפילו אין ערציאונגס אנשטאלטן – איז דאס מעגלעך צו באווארענען נאר אויב זיי וועלן אליין אפוארפן אלע "עבודה זרה'ס" און באהעפטיקן זיך מיט אמת'ר אידישקייט און געבן זייערע קינדער א גרינטלעכע, תורה-טרייע דערציאונג פון קינדווייז אן, אין אן אופן וואס זאל **איינגעקריצט** ווערן אין זייער גוף און אין זייער נשמה, דורך מקיים זיין תורה און מצות אין **טאג- טעגלעכן לעבן, במעשה בפועל**. דאן קען מען האפן און זיין זיכער, אז די עלטערן מיט די קינדער, **אלע קינדער**, וועלן זיין צוזאמען ביים סדר-טיש און פראווען פסח, דעם יום טוב פון זמן חירותנו – באפרייאונג אין אלע הינזיכטן,

און דאס וועט אויך מקרב זיין און צו איילן דעם חירות האמיתי – די גאולה האמתית והשלימה על ידי משיח צדקנו.

חינוך הכשר נוגע להצלה מטמיעה בין הגויים ח"ו

אגרות קודש ח"ג מכ' תשל

בנוגע למה שכותב ע"ד הילדים וילדות אחדים - בטח יודיע שמוותיהם ושמות אמם - שמשנתל שימושיכו גם הלאה בלימודים בהישיבה, הנה עליו להסביר בניחותא ובנחת להורים אשר חינוך הכשר אין פירושו שהוא עושה את הילדים והילדות לרבנים ורבניות, אלא שבימינו **עתה** זהו הצלה ממש מטמיעה ח"ו בין הגויים.

ומבלי הביט על מעמד ומצב ההורים כמו שהם, הנה ברור הדבר כי הן האם והן האב חפצים אז זייערע קינדער זאלן זיין אידן, ובכדי שיהי' הבטחון חזק אשר לאחר עשר-עשרים שנה יהיו הבנים והבנות **שייכים** ליהדות, צריך להעניק להם און גיסן אין זיי וואס עס לאזט זיך נאר פון אידישקייט, און בעטן דעם אויבערשטן, סיי די מוטער און סיי דער פאטער, אז ניט קוקנדיק אויף אלע נסיונות וואס קינדער האבן זאלן זיי זיין אידן, און אידן גוטע, סיי בין אדם למקום, סיי לאביו ולאמו וואס דאס איז זיכער נוגע עלטערן, סיי בין אדם לחברו.

"וואס לערנט ער, אלטע זאכן?"

סה"ש תש"ה ע' 100

אמאל איז דער חינוך געווען גאר אן אנדערער. עס איז געווען אלץ בתמימות, הן ביי די קינדער הן ביי די עלטערן, און דאס האט זיך אנגעזעהן הן ביי די מלמדים און הן ביי די עלטערן. די תמימות דאס איז די פשיטות. אמאל האט מען געהאט דרך ארץ פאר די מלמדים, היינט זאגט מען וועגן א מלמד: "וואס לערנט ער, אלטע זאכן?"

ללכת בדרך התורה

סה"ש תש"ג ע' 131

תורה האט איר דרך. כך היא דרכה של תורה. אז מ'גייט מיט דעם אייגענעם דרך פארקריכט מען.

המתחן

לא כל הרוצה ליטול שם מתחן יטול!

אג"ק ח"ה ע' ריג (מכ' א'תיד)

נהייתי לקרות במכ' השני, אשר סו"ס עלה בידם לבטל ולתקן בענין בשר כשר, ויה"ר שבקרוב ממש יעלה בידם לתקן ג"כ ענין החינוך, וכידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר, אשר בארצה"ב הנה על מה שנותנים בקדירה דורשים השגחה ומפקחים עלי' ועל מה שנותנים בראש ה"ז הפקר, וכל הרוצה ליטול נוטל לעצמו השם מלמד יר"ש מחנך פדגוג וכו'. - (להעיר כמה גדולה שיחת ת"ח, אשר גם בש"ס הרי הראש נק' קדירה. ולכאורה יש לקשר זה ג"כ עם ענין ותורתך בתוך מעי, וכמ"ש בתניא פ"ה).

קדימת מורים יר"ש למורים מוכשרים יותר

אג"ק חי"ז ע' רלג (מכ' ו'שפג)

ומפני גודל ערך הדבר, כוונתי לכל הענינים אשר בשטח החינוך, שהרי שינוי בהמחונך פועל פעולתו במשך כל ימי חייו לאחרי זה, מובן וגם פשוט, שענין שמטיל ספק בהנקודה דיראת שמים ויהדות מסורתית, אין כדאי כלל להכנס בזה, וכדוגמת הענין אשר ספק ספיקא בגדרי פקוח נפש, ג"כ אסור הוא, והוא מובן גם בשכל הבריא שכל האנושי.

שמזה מובן יחסי לספרים המסופקים מנקודת מבט דיראת שמים, וה"ה למורים-ות אשר יש ספק איך ישפיעו על המחונכים בענינים של יראת שמים, וליתר שאת אוסיף עוד נקודה, שאף שכאמור לעיל יש לשלול ספרים ומורים-ות כהאמור אפילו במצב דלית ברירה בספרים ומורים-ות אחרים, שהרי לכל לראש על ההנהלה ופשיטא דעל ההורים לראות שהמחונכים שלהם יהיו נאמנים לה' ולתורתו, והרי זהו אשרם בגשם וברוח, הרי בודאי עתה יש למצוא מורים וספרי לימוד אשר שלמים יהיו מהנקודה דיראת שמים (וכלשונם במכתבם) וגם חכמתם תהי' ברמה מתאימה והרי כמה מבתי ספר בית יעקב נמצאים באה"ק ת"ו, שלאחרי שעברו תקופת ההתחלה וההתלבטות והספיקות, הרי על יסוד הניסיון של כמה שנים הראו דרך לפתרון בעיות האמורות, ובטח גם הסמינר דבית רבקה יכול לנצל תוצאות ניסיון האמור, וע"פ כתבם גם הם החלטתם פה אחד שהיראה צריכה להיות קודמת לחכמה, וכדברי חכמים במשנתם, בודאי למותר להוסיף שקדימה זו היא לא רק בזמן אלא גם במעלה ז. א. שבמקום בחירה בין מורה למורה וספר לימוד, שנפק"מ בין יראתם לחכמתם הרי, ע"פ האמור, דין קדימה להראשון-נה. מובן ג"כ שבהנקודות שמזכירים, שבאיזה מקצועות הי' בלימוד בו ברמה גבוה יותר מו הנה בכל האמור לעיל, אין הכוונה

להשפיל רמת הלימודים באם אין זה נוגע לענייני יראת שמים, ובודאי גם בזה אין חילוקי דיעות ביניהם, שלכן אין מובן קצת, מה שמזכירים זה במכתבם כאילו איזה ספק בדבר.

עיקרי שהמלמד יהי' נאמן להוראותיו, "לא יוכל אדם להנחיל לזולתו מה שאין ברשותו"

אג"ק ריי"צ ח"ו ע' ק"א

כל יודע פרק בפדגוגי' יודה כי גם אם מורים חפשי הדת ופורקי עול תורה ומצות בעל כרחם ילמדו את תלמידיהם את התורה, לא ישפיעו עליהם ליקרה ולחבבה וללכת בדרכה. להיפך, התלמיד יראה במורה רק את השקרן המרמה וה"ביזעסמאן" אשר בשביל פרוטה מוכן הוא לדבר בפיו מה שכופר בו, ובאמת אנו רואים בנסיון היום יומי אשר גם המורים או המורות המתחכמים להסתיר דרכיהם מהתלמידים, הנה סוף סוף מרגישים התלמידים כי דברי התורה אשר מלמדים אותם הוא מן השפה ולחוץ כי דבריו אינם יוצאים מן הלב. כי לא יוכל אדם להנחיל לזולתו מה שאין ברשותו, ואשר איננו מאמין בה' לא יוכל להשריש בלב מחונכיו אמונה בה'.

העיקר בחינוך הוא להיות דוגמא חי'

אג"ק חכ"ז ע' שכא (מכ' ישכו)

לשאלתה בנוגע לפעולתה בביה"ס, הרי בודאי לא נצרך להדגיש שהדרכה צריכה להיות בחיות ובדברים היוצאים מן הלב, ועוד ועיקר שהמדריך ומחנך צריך להיות דוגמא חי' למושפעים. ואם זה אצלה בשלימות, הרי דבר עיקרי כבר יש. ובפרט שהמסירה ונתינה לעבודתה היא יסוד לקבלת כל שאר העניינים הנצרכים כדי להצליח בחינוך.

לקחת רק מלמד ירא שמים היודע ש"גורל דור הבא באמונה טהורה בידו"

אג"ק מוהריי"צ ח"א ע' תקלג

בדבר הלימוד החדרים, ולהשתדל בזה בכל כח ועוז ולא לבוד אשר יהי' רק מלמד וחדר, כ"א שיהי' הלימוד כדבעי, א) לדבר על לב האבות והאמהות שיתנו בניהם רק למלמד ירא שמים,

(ב) לדבר עם המלמד שידע אשר גורל דור הבא באמונה טהורה בידו הוא, ואשר כל תנועה שלו שתהי' שלא כדבעי בזה הוא עוקר ח"ו אילן וגזע מכרם ה' צבאות, וכאשר יתן אל לבו על התלמיד לחנכו ולחכמו מעמיד הוא גזע באילנא רברבא בכרם ה'.

אי אפשר שהנהגת המחנך לא ישפיע על התלמידים

(אג"ק חי"א ע' של (מכ' ג'תשטז)

... בהנוגע למורים אשר ההתמסרות מצדם אינה כדבעי כלל, וגם אינם מתאימים להוראה, ואין רואים בהם התקדמות בדרכי עבודתם וכו' ואינם מקבלים הדרכה.

הנה לפלא גם הספק בזה. והעיקר, מצד הנקודה האחרונה - כי מי יודע מה ילד יום, וההכרה שכל החבר מורים-ות יעמדו חזק על הנקודה ששייכים בתי הספר - והעיקר הרוח והחינוך בהם - לחב"ד, ואין עליהם מרות אחרת, וכיון שצ"ל הרגש זה קיים כל משך זמן הלימוד, היינו כעשרה חדשים, מובן שאי אפשר שיהי' זה בדרך קבלת עול גרידא וכפי'. ולכן אלה שהדבר הנ"ל זר להם ואינם רוצים בשו"א לקבל הדרכה (ואי אפשר שלא ישפיע זה גם בהשפעה היום יומית על התלמידים-ות), הרי טוב שימצאו להם משרה במקום מתאים לרוחם הם, ובתי ספר הרשת ימצאו מורים מתאימים לרוח הרשת...

צריך לדעת מיהו האומר

מיחידות ר' גרשון בער יעקבסאן - תשורה סיון תשנ"ט ע' 15

די משכילים אין ווילנע האבן דעמאכט פאר ישיבה בחורים א קיך, כדי אז די בחורים זאלן נישט דארפן האבן עסן "טעג". די משכילים האבן גע'טענה'ט, אז עסן "טעג" דערנידערט דעם כבוד פון די ישיבה בחורים, האבן זיי דעמאכט א קיך. זיינען זיי געקומען צום רב, דוכט זיך אז ער האט געהייסן הרב גארדאן, און האבן פון אים געבעטן א הכשר אויף דער קיך. האט ער ניט געוואלט געבן א הכשר.

האבו זיי אים געפרעגט: פארוואס? ס'איז דאך אלץ כשר!

האט ער געענטפערט: איך בין רב שוין א מעשה פון פערציק יאר און איך ווייס א כלל, אז דער יצר טוב קומט צו מיר, און די יצר הרע גייט צו אייך. בשעת איר מאכט א החלטה אדער איר טוט עפעס, קומט דאס אלעמאל פון דעם יצר הרע.

איז וואס ווילט איר מיר זאגן, אז נאך פערציק יאר האט זיך דער יצר הרע פלוצים פארבלאנדזשעט?!...!

אם המלמד רק "יגיד" להם אודות עבודה — גם הם "יגידו" ע"ד עבודה...

אוצר פתגמי חב"ד ח"א ע' 239

חסיד אחד, שבניו הגיעו לגיל חינוך, חיפש עבורם מלמד. המליצו לו על מלמד אחד, אך החסיד סירב לקחתו באמרו כי הנהגתו החסידית של הלה אינה הולמת את הרמה שהוא דורש עבור ילדיו.

בא אותו מלמד לאותו חסיד ואמר לו: נכון, אינני עדיין חסיד אמיתי. אבל מובן שאתן להם את החינוך הנכון, שהרי רוצה אני באמת שתלמידי יגדלו להיות חסידים.

ענה החסיד: הרי זו כל הצרה, שכן, הם ילמדו ממך ויהיו כמותך, היינו, שגם הם ירצו באמת **שאחרים** יהיו חסידים, ובכך תתבטא כל חסידותם.

"You Can't Give Someone What You Don't Have Yourself"

(Igros Kodesh Rayatz, Vol. 6, p. 101)

Anyone who knows anything about education will recognize that if irreligious teachers are forced to teach children Torah, their students will never learn to love Torah and actually follow it. All the students will see in their teacher is a conniving liar and "businessman" who's willing to teach things he disbelieves in for a few dollars. Our experience has shown us that even when teachers attempt to mask their personal lives from their students, their pupils ultimately see through it and detect that they don't actually believe in what they're teaching. You can't give someone what you don't have yourself, and a nonbeliever can't plant the belief in G-d in others.

They'll Say as You Say, and Do as You Do

(Otzar Pisgamei Chabad, Vol. 1, p. 239)

There was once a chassid who was seeking a melamed for his children. The name of a certain prospect came up, but the chassid felt that the fellow's behavior was beneath the level he'd want for his children. In response, the candidate in question attempted to argue: I might not be the best chassid myself, but my goal is for my students to be real chassidim, and so my character shouldn't prevent me from doing a good job. To which the chassid countered: the kind of good job you'll do is precisely what I'm afraid of; my kids will grow up and aspire to help others be chassidim, but will never become ones themselves, just like you.

The Educator

A Living Example Is Most Important

(Igros Kodesh, Vol. 27, p. 321, #10326)

About having an impact on the school: Education must be practiced with energy and with sincerity, and most importantly the educator has to be a living example. If you have that, you have the most important thing. And dedication to your work is the foundation to developing everything else necessary to succeed at education.

Yiras Shamayim Over Professionalism

(Igros Kodesh, Vol. 17, p. 233, #6383)

Everything in the field of education is of paramount importance; a change made in a student has a lifelong effect. And so anything that causes religious doubts must be avoided, just like anything of remote risk to human life, as any intelligent person can understand. With that in mind, the status of any book of religious dubiousness, or any teacher with a similar problem, is obvious.

This would be the case even if there was no alternative, because the goal of the school and the parents is to raise religious children, which is the only way they'll have a contented life; but now it is certainly possible to find appropriate teachers and textbooks from a religious perspective on a high scholastic level. A number of schools have gone through a phase of doubt and confusion, but experience taught them how to solve these problems, and your school can certainly utilize the results of their experience, and considering your conclusion that "the fear of G-d comes before wisdom", the teacher and textbook that excels in that area must be chosen.

Kosher Education Prevents Assimilation

(Igros Kodesh, Vol. 3, #730)

Jewish education isn't about producing Rabbis; it's about guaranteeing Jewish offspring. If we want to be confident that our children will still be connected to Judaism in twenty years, we need to pour as much Judaism as possible into them, and ask Hashem that they remain Jews no matter what.

“What’s He Teaching Them, Old-Fashioned Things?”

(Sefer Hasichos 5705, p. 100)

Education was once completely different. Everything was innocent, both on the part of the children as well as the parents, and it was observable both in the teachers and the parents. There was innocence, simplicity. There was once respect for teachers; today the attitude towards a teacher is: “What’s he teaching them, old-fashioned things?”

Torah’s Path

(Sefer Hasichos 5703, P. 131)

Torah has its path. “This is the path of Torah.” If you follow your own path, you’ll get lost.

Teaching the Same as Always

(Sefer Hasichos 5688-5691, Pg. 159)

There's a new generation that wishes to uproot the holiness of the letters and nekudos. They pretend to be our friends, but they're our biggest enemies, they'll turn our children into heretics. Remember, the education your child receives in cheder will decide whether he'll remain a Jew. We have to fear the impostors, who appear wholesome on the outside, but who are evil on the inside. There'll be those who'll appear religious and who'll appeal to improving the children's education and making things easier, but they are attempting to destroy traditional Jewish customs.

Saving Our Children from Foreign Influences

(Igros Kodesh, Vol. 26, Pg. 362, #9878 – summarized)

Pesach is about education. If parents don't circumcise their child, they haven't only robbed the child of his connection to Hashem, but they also lost the opportunity to eat the *korbon* Pesach themselves. Some parents today have abandoned the *korbon* Pesach, allowing the plague of death to enter their homes; not only their children are the victims of a lack of education, but the parents suffer from the results as well. Pesach teaches us to keep the street's influences out of our homes, to destroy the *avoda zara*, and help our children live a Jewish life every day. Then we can experience the true spirit of Pesach, culminating in Moshiach arrival.

Don't Experiment with "New Methods"!

(Sichos Kodesh 5731, Vol. 1, p. 258)

This is what leads to all the confusion: there's a quest to fix or add things, a search for all sorts of "new" methods which in fact were attempted a generation ago, and not only weren't beneficial, but actually proved damaging, and there's a refusal to try the old, proven approach, which created a "civilized world," and established a nation which endured harmoniously, conflicting personalities notwithstanding...

The Old Way Works Better

(Sichos Kodesh 5729, Vol. 1, p. 48)

The Rebbe Rayatz once spoke about the importance of teaching the aleph beis with *nekudos*, where the aleph is taught separately, and then the *nekudos*, beginning with *kamatz*, and not the way the *maskilim* wished to switch to, which takes less time, and he spoke then about the holiness of the letters, and how *yiras Shamayim* is clearly only attainable through learning this way. The time before Moshiach is when things are cleared up, and educational experts have now realized the truth, which is that only the old method leads to success, even if the other approach takes less time.

Torah's Methods Bring Success

(Igros Kodesh, Vol. 26, Pg. 234, #9773 – summarized)

Teaching in the order of the Aleph Beis has holy sources, and whoever tampers with this is tampering with the implantation of holiness in the child, and so even if it was an inferior method (which is untrue), it would still not justify switching. But the truth is that it's better for the child's development and advancement, and teachers have discovered that it is the most effective method. And so not only can this method not be replaced, but the teachers using it should be encouraged, and those struggling with it should consult experts who are G-d-fearing and are capable of training teachers to use this method.

Education

Hechsher on What is Inserted in Children's Heads

(Igros Kodesh, Vol. 4, p. 227, #958)

There is a well-known remark made by the Frierdiker Rebbe during his first years in America: "There's supervision on what we put in our pots (*teplach*), but why isn't there supervision on what we put in our (children's) heads (*keplach*)?"

Education by Jews is a Religious Matter

(Kuntres Uma'ayan, p. 44)

Jewish education and instruction is a religious matter, unlike other nations where it's just a scholarly subject. We, as Jews, are obligated to educate and instruct our children exclusively in accordance with the instructions written in the book of G-dly laws which Hashem our G-d gave us at Sinai, and which our parents and ancestors fulfilled at the expense of their lives, and which we will fulfill with the same warmth that are parents did...

"Goyishkeit Will Never Result In Yiddishkeit"

(Sichos Kodesh (Teruma) 5741, Vol. 2, p. 416)

There are well-known Rabbis, who instead of finding unsecured territory and erecting fences, tear the fences down even more instead, with the claim that this will attract more Jews, who'll be drawn even deeper into Yiddishkeit... Here's the response: This is not your gain or your loss! It's about what Torah says; and that's what you have to impart, without any compromise, because Goyishkeit will never result in Yiddishkeit.

Kosher Education

Education & Educator